

vara rädd att visa sig offentligt, sky offentlighet. — *Syn.* Dag, Dager, Ljus, Offentlighet.

DAGSLÄNDA, f. 1. Insektslägte af Sländornas Ordning, hvars larver leva i sjöar och åar, 2 till 3 år, samt begifva sig emot utvecklingstiden, utan att undergå förvandlingen till puppor, upp till vattenytan, hvarvid den fulländade sländan utkryper ur larvhuden och flyger sedan oupphörligt omkring öfver vattnet, åter icke, utan blott parar sig, lägger ägg och dör, ofta inom ett dygn, stundom inom några få solskenstimmar. Kallas äfv. Dagfluga, Endagsfluga, Endagskräk. Ephemera.

DAGSLÄNGD, f. 3. Den olika längden af hvarje dag i året, sådan den i almanackan angifves.

DAGSLÖN, se *Daglön*.

DAGSMARSCH, m. 3. Marsch af trupper, som göres under loppet af en dag. [—marche.]

DAGSMIDJA, f. 1. Solvårdmans kraft att upp-tina snö och is, vid middagstiden, mot slutet af vintern.

DAGSPENNING, m. 2. sing. Den lön, som gifves en arbetare för en dags arbete. Jfr. *Daglön*. *Gifva en arbetare 36 sk. i d. Få så och så mycket i d. Arbeta för d.*, för visst om dagen.

DAGSPISNING, f. 2. Daglig kost, som bestås arbetare, fångar, o. s. v. Brukas med särskilt afseende på den olika mat, som olika dagar i veckan tillagas.

DAGSPISNINGSDRNING, f. 2. Den särskilda ordning i afseende på olika mat för de särskilda dagarna i veckan, som finnes antagen i kaser-ner, vid arbetshus, fångelser, o. s. v.

DAGSPLÖJA, f. 1. Så stor rymd af åkern, som kan medhinnas att plöja på en dag.

DAGSRAND, f. 3. sing. Den ljusa rand, som visar sig vid horisonten, när dagen börjar gry.

DAGSREGN, n. 3. Regn, som påstår en hel dag.

DAGSRESA, f. 1. 1) Det vägstycke, som man under en längre resa tillryggalägger under loppet af en dag. *Göra långa, korta d-or.* — 2) Så långt stycke väg, som man under loppet af en dag kan hinna att färdas.

DAGSSANNING, f. 2. Dagklar sanning. Brukas mindre ofta. I hvardagsspråket säges oftare: *Dag sanning, Dagane s., Dagens s.*

DAGSVERKARE, m. 3. 1) En, som gör dagsverke, går till, på eller ifrån d. *Vi mötte några d., som skulle gå till, ifrån herrgården. Huru många d. har du i dag på gårdet?* — 2) (mindre egentl.) Arbetskarl. — 3) (fig. fam.) Person, som förrättat något mödosamt och tråligt arbete, som håller i med sitt arbete från morgon till kväll. — *Syn.* Träl, Arbetsträl.

DAGSVERKE, n. 4. 1) Arbete för en dag, som till följe af åliggande skyldighet förrättas åt en person (fysisk eller moralisk), antingen med eller utan ök. *Göra d. åt ägaren af en herrgård, åt en kyrkoherde, åt kronan, o. s. v. I Frankrike äro d-en afskaffade, i Sverige bibehållas de ännu. Gå på d., förrätta dagsverksarbete. Gå i d., göra ett dagsverke (på herrgård, o. s. v.). Han är skyldig att utgöra så och så många d-en af hemmanet, af torpet.* — Ingår i åtskilliga sammansättningar, såsom: Mans-, Qvinn-, Karl-, Dräng-, Ökedagsverke. — 2) Arbete af hvad beskaffenhet som helst, som förrättas under loppet af en dag. *I morgon får jag ett dugtigt d. med tabellernas upprättande.*

DAGSVERKSBONDE, m. 3. pl. — bönder. 1) Bonde, som är på dagsverke, för tillfället gör

dagsverke. — 2) Bonde, som är skyldig att göra dagsverken.

DAGSVERKSHJON, n. 3. Person, karl eller qvinna, som är på dagsverke.

DAGSVERKSKARL, m. 2. 1) Karl, som är på dagsverke. — 2) (mindre egentl.) Arbetskarl. **DAGSVERKSQVINNA**, f. 1. Qvinna, som är på dagsverke.

DAGSVERKSSKYLDIG, a. 2. Pliktig, förbunden att utgöra dagsverken. *D. bonde.*

DAGSVERKSSKYLDIGHET, f. 3. Förbindelse, som åligger någon, att utgöra dagsverken. *D-en är i Frankrike afskaffad.*

DAGSVERKSTORP, n. 3. Torp, hvars innehafvare är skyldig att göra dagsverken.

DAGSÄTTNING, f. 2. (föräldr.) Se *Skymining*. **DAGTALS**, adv. Somliga dagar efter en tids mellanskof. *D. är han frisk och d. dålig.*

DAGTINGA, v. n. 4. 1) Underhandla med fienden om uppgifvandet af en fästning. *D. med fienden.* (Fig.) *D. med sin pligt, sitt samvete*, låta förleda sig att handla mot pligt, samvete. — *Syn.* Kapitulera, Underhandla.

DAGTINGAN, f. sing. indef. 1) Öfverenskommelse om fästnings uppgifvande. — 2) Vilkor derför. — *Syn.* (för bem. 1 o. 2) Kapitulation. — 3) (fig.) Underhandling. *D. med sitt samvete.* Jfr. *Dagtinga*.

DAGTINGNING, f. 2. 1) Underhandling om en fästnings uppgifvande. — 2) Se *Dagtingan*.

DAGTJUF, m. 2. pl. — *tjuftar*. (mindre brukl.) En, som förnöter dagen i lättja. Nästan liktydigt med Dagdrifvare; Dagtjuf är dock mer omfattande och inbegriper alla lättingar, äfv. dem, som sofva bort dagen. — *Syn.* Se *Lätting*.

DAGTRAKTAMENTE, dagtractamänte, n. 4. Godtgöring i penningar efter visst för dagen till embets- och tjenstemän för deras utgifter under resor och vistelse på främmande orter, i och för tjänsteåligganden. Kan äfv. brukas i fråga om personer, som äro i enskilt mans tjänst, såsom inspektorer, fogdar, m. fl.

DAGUERROTYP, dagarråt'p, m. 3. (fr. *Daguerrotyp*) Bild af ett föremål, erhållen genom solljusets verkan, och medelst en försilfrad kopparplåt. Har sitt namn efter uppfinnaren, franska kemisten Daguerre.

DAGUERROTYPPI, dagarråt'ypi, f. 3. Konsten att daguerrotypisera. [—pie.]

DAGUERROTYPISERA, dagarråt'ypisera, v. a. 1. Afbildas föremål genom solljusets verkan, medelst en försilfrad kopparplåt. — *Daguerrotypisering*, f. 2.

DAGVAKT, f. 3. 1) (i allm.) Vakt, som hålles om dagen. — 2) (sjöt.) Benämning på vakten ifrån kl. 4 till 8 om morgonen, om bord på ett fartyg. **DAGVARD**, m. 2. (föräldr.) Se *Frukost*.

DAGVATTEN, n. 3. Vatten ifrån atmosfären eller kringliggande vattendrag, som intränger i en grufva.

DAGVIS, adv. Beräknadt efter dag, för dag. *Betala d.*

DAGVÄLJARE, m. 3. (föga brukl.) Vidskeplig person, som tror, att man, för att lyckas i ett företag, bör välja vissa dagar, som anses lyckosammare än andra.

DAGÖPPNING, f. 2. Gruföppning, schakt, som ligger i dagen.

DAHLIA, f. 3. pl. — *lier*. Blomsterväxt från Mexiko, som odlas i trädgårdarna för sin höga prydliga växt och sina praktfulla blommor. Kallas äfv. Georgina.